

Mødet den 17. Januar 1924.

Fraværende: J. Chr. Møller, Vald. Pedersen og M. Simonsen.

1. (J. Nr. 494 og 493—1923). Skrivelse fra Undervisningsministeriet om, at der er bevilget **Overlærerne H. C. Pedersen og S. Pedersen Afsked med Pension henholdsvis fra 31. Marts og 30. April 1924.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 586—1923). Andragende fra **Teknisk Skole om et ekstraordinært Tilskud paa 35000 Kr. til Udvidelse af Skolen i Nørreallé.**

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget indstiller til Byraadet at stille det søgte Beløb, 35000 Kr., til Raadighed under Forudsætning af, at Skolen, som den venter, modtager 50000 Kr. fra Staten og 15000 Kr. fra privat Side.

Udgiften foreslaas da afholdt af Kassebeholdningen og restitueret gennem 7 Aar med 5000 Kr. aarlig.«

F o r m a n d e n forelagde Sagen. Forholdene var efterhaanden blevet saaledes, at Skolens Lokaler ikke kunde rumme de Elever, som søgte Optagelse, hvorfor der maatte skaffes mere Plads. Det havde været paa Tale midlertidigt at faa Lokaler i en af Kommuneskolerne, men Skolerne inde

i Byen var hver Aften optaget af andre Kursus, saa det kunde ikke lade sig gøre, og der var da ingen anden Udvej end at bygge en Etage paa Skolen. Naar man havde valgt at foretage Udvidelsen paa Skolen i Nørreallé i Stedet for paa Frederiksbjerg, var Grunden den, at det særlig drejede sig om at skaffe Lokaler til Aftenskolen, og Skolen i Nørreallé laa mest centralt for disse Elever. Ved en saadan Paabygning kunde der blive 10 Klasseværelser mere og derved Plads i en Del Aar. Udvidelsen vilde koste ca. 150000 Kr., og for at skaffe Pengene havde Styrelsen henvendt sig til Regeringen om Tilskud og faaet Løfte paa 50000 Kr., hvis der kunde skaffes lige saa meget fra anden Side. Forskellige Haandværksforeninger og private havde tilbudt at tilskyde 15000 Kr., og Bestyrelsen androg nu Byraadet om at bevilge de resterende 35000 Kr., for at Arbejdet kunde paabegyndes til Foraaret, naar Skolen sluttede. Det maatte siges at være en absolut Nødvendighed, at Skolen udvides, og Taleren vilde varmt anbefale Byraadet at slutte sig til Budgetudvalgets Indstilling.

P. P e t e r s e n udtalte, at Teknisk Skole efterhaanden blev en meget dyr Institution for Kommunen. Skolen havde til Dato faaet 200000 Kr. til Byggeri og skulde nu bruge 100000 Kr. til, hvoraf Kommunen skulde betale de 35000 Kr. foruden det aarlige Tilskud paa 30000 Kr. Sammenlignet med Udgiften til Handelsskolerne var det et meget stort Tilskud. Det foreslaaede Byggeri kunde man maaske ikke komme udenom, men Taleren vilde dog henstille til Bestyrelsen at forsøge, om der ikke var Mulighed for at spare noget paa Udgiften eller ogsaa forøge Indtægten ved højere Skolepenge o. l. Taleren vilde ikke mod-

sætte sig den foreslaaede Bevilling, men dog henstille til Bestyrelsen at faa en bedre Status frem.

F o r m a n d e n svarede, at Skolen igennem en Række Aar var blevet styret saaledes, at man brugte af Formuen, og derved var Situationen nu blevet noget vanskelig; det var Fædrenes Synd, som man nu skulde se at udslette. Men ellers fik Teknisk Skole ikke noget særlig stort Tilskud, sammenlignet med andre Byer. I Odense var f. Eks. Elevtallet 300 mindre, og Skolen fik et aarligt Tilskud paa 45000 Kr. Men der sad jo nu flere Byraadsmedlemmer i Bestyrelsen, ogsaa af Konsul Petersens Meningsfæller, saa forhaabentlig vilde de forstaa at klare sig bedre i Fremtiden.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 404—1923). Indstilling fra Forskønnelsesudvalget angaaende **Udredelsen af Udgiften til den paatænkte Udvidelse af Vennelystpavillonen.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Idet man henviser til Byraadets Vedtagelse af 15. og 22. November 1923 angaaende Udvidelse af Pavillonen i »Vennelyst« til et Beløb af ca. 128000 Kr., skal man herved tillade sig at foreslaa det ærede Budgetudvalg, at Udgiften afdrages gennem 15 Aar fra 1. April 1924 med ca. 8000 Kr. pr. Aar, samt at Kontoen »Lejeindtægt af Pavillonen m. m. i Vennelyst« for Regnskabsaaaret 1924—25 forhøjes fra 4500 Kr. til 9750 Kr.«

Tiltraadt af Budgetudvalget saaledes, at Udgiften foreløbig afholdes af Kassebeholdningen.

F o r m a n d e n anbefalede Indstillingen under den Forudsætning, at det senere Projekt om en ny Pavillon ved Indgangen til »Vennelyst« ikke blev til noget.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 529—1923). Indstilling fra Slagtehusudvalget angaaende **Udgiften til Udvidelsen af Kvægtorvet m. m.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Udvalget erkender herved at have modtaget en Meddelelse om, at Byraadet har vedtaget at bevilge det offentlige Slagtehus og Kvægtorv 72000 Kr. til Udvidelse af Kvægtorvet og Spor-anlæg som rentefrit Laan af Kommunekassen, saaledes at Slagtehuset afdrager Beløbet i 8 Aar, 9000 Kr. aarlig, regnet fra Regnskabsaaaret 1924—25 inkl., med Tilføjende, at Udvalget tiltræder den nævnte Betingelse for Bevillingen og Beløbets Tilbagebetaling.«

Tiltraadt af Budgetudvalget saaledes, at Udgiften foreløbig afholdes af Kassebeholdningen.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 589—1923). Indstilling fra Udvalget for Fattigvæsenet angaaende **Ordningen af Tilsynet med Plejebørn.**

Fra Aarhus Pleje- og Børnehjemsforening forelaa Forslag til Ordning af det fremtidige Tilsyn med Plejebørn, hvorefter den aarlige Udgift vilde blive 8700 Kr.

Forslaget var anbefalet af Sundhedskommissionen.

Fattigudvalget kan tiltræde Forslaget under følgende Forudsætninger:

- »a. Formanden for Fattigudvalget tilforordnes Tilsynsmyndigheden.
- b. Kommunalbestyrelsen antager Tilsynsdamerne efter Indstilling af Tilsynsmyndigheden.
- c. Der tilgaar aarligt Byraadet en Beretning angaaende Tilsynets Virksomhed.
- d. Ordningen af Tilsynet kan opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel fra en af Siderne.«

S. Petersen meddelte, at ifølge den ny Lov fra 1923 vilde Tilsynsarbejdet blive meget forøget. Hidtil havde der været ca. 400 Børn under Tilsyn, medens der nu kunde blive Tale om 14—1500. Plejehjemsforeningen foreslog derfor, at de 4 hidtilværende Tilsynsdamer faar deres Løn forhøjet til 600 Kr. aarlig, og at der ansættes 2 uddannede Sygeplejersker til en Løn af 2400 Kr. Samtidig blev det nødvendigt at have et Kontor, og til Lederen af dette var foreslaaet en Løn af 1500 Kr. Taleren vilde anbefale Forslaget med de af Udvalget foreslaaede Ændringer.

A n d r. C h r i s t e n s e n erkendte, at de ny Bestemmelser vilde bevirke et større Tilsynsarbejde end hidtil, men i Øjeblikket kunde næppe nogen sige, hvor stort Arbejdet vilde blive. Det egentlige tvangsmæssige Tilsyn var ikke særlig udvidet, derimod kunde det udstrækkes til at omfatte Børn fødte udenfor Ægteskab, dog saaledes, at det kunde falde bort paa Steder, hvor det ikke var nødvendigt. Af de nævnte Børn var i Forvejen mange undergivet Tilsyn af Værgeraad o. l., og hvad de øvrige angik, kunde Tilsynet nok undværes for manges Vedkommende, f. Eks. hvor Barnet var hos Moderen eller hendes Slægtninge. Det var et ret betydeligt Beløb, som det drejede sig om, og hvis der først blev ansat 2 tilsynsførende Damer til en Løn af 2400 Kr., kom man ikke let af med dem igen. At de 4 hidtilværende faar deres Løn forøget, var maaske rimeligt, men saa kunde de muligvis ogsaa i Begyndelsen deltage i Tilsynet med de øvrige Børn, indtil man fik konstateret, om det vilde kræve to ekstra Damers fulde Arbejde. Hvad Kontorarbejdet angik, var der sagt, at det kunde gøres paa et Par Timer daglig, og saa kunde 1500 Kr. ogsaa siges at være noget rigeligt. Ta-

leren vilde derfor egentlig henstille til Udvalget at tage Sagen tilbage og ved en ny Forhandling med Foreningen søge at faa Udgiften sat noget ned. og f. Eks. nøjes med foreløbig at ansætte een Dame mere end hidtil.

Formanden kunde ogsaa ønske, at Fordringerne blev stemt noget ned, hvis der var Mulighed derfor.

K. M o u s t e n oplyste, at der oprindelig var Tale om at ansætte 6 nye Damer, hvis alle disse Børn skulde under Tilsyn, men at man foreløbig vilde begynde med 2, idet muligvis en Del af Børnene ikke behøvede at komme under Tilsyn, og saa kunde man i hvert Fald se Tiden an 1 Aar. Der var dog Enighed om, at 2 var den mindste Forøgelse, der kunde være Tale om, saa det nyttede næppe at forsøge en ny Forhandling derom. Skulde det vise sig, at 2 var for meget, saa skete der ikke stort derved, idet nogle af de hidtidige var saa gamle, at de snart vilde gaa af.

S. P e t e r s e n kunde ikke med Bestemthed sige, hvor meget Arbejdet vilde forøges, men der havde hidtil været 400 Børn under Tilsyn, og nu kunde der eventuelt blive 1400, saa hvis Tilsynet skulde gøre noget Gavn, kunde det ikke udføres i saame Tid som hidtil. Naar en saadan Lov var givet, maatte det vel være Meningen, at Tilsynet skulde ordnes saaledes, at Lovens Ord kunde ske Fyldest, saa det ikke blot blev et Tilsyn af Navn, men ogsaa af Gavn, og i saa Fald maatte ogsaa den nødvendige Arbejdskraft til. Selvfølgelig kunde Udvalget godt tage Sagen tilbage, men det var næppe tænkeligt, at der var noget at spare derved, og naar Ordningen kunde opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel, skete der jo ikke noget ved at tiltræde Forslaget. Hvad Kontoret

angik, vilde der selvfølgelig blive en hel Del Arbejde udover de to Timer, Kontoret var aabent.

Andr. Christensen var naturligvis enig med Hr. S. Petersen i, at det skulde være et virkeligt effektivt Tilsyn, ellers maatte man hellere undvære det; men et saadant Tilsyn burde ikke være skematisk, saa Børnene blev tilset efter Tur med bestemte Mellemrum; der maatte først foretages en Sondring, hvilket Loven ogsaa forudsatte, idet der i en Række Tilfælde næppe var Brug for Tilsyn, medens det i andre Tilfælde maatte ske hyppigere. Saa længe en saadan Sigtning ikke var foretaget, kunde ingen sige, hvor meget Tilsyn, der vilde kræves, og derfor var det rimeligst at prøve paa under billigere Former at faa dette konstateret, før man skred til at ansætte 2 Damer mere. Naar man kom til Tallet 1500, var omtrent alle Børn udenfor Ægteskab under 7 Aar medtaget, og det kunde ikke antages, at der var Trang til Tilsyn med tilnærmelsesvis alle disse.

Leonhard Hansen havde det Indtryk, at Overretssagføreren ikke havde læst Loven rigtig igennem, ellers vilde han ikke sige, at Arbejdet ikke blev væsentlig forøget. Loven krævede bl. a. Tilsyn med Adoptivbørn, anbragt mod Betsling, og Børn udenfor Ægteskab, og selv om de ikke alle behøvede at komme under Tilsyn, saa krævede Loven det alligevel, saaledes at det var den tilsynsførende Myndighed, der skulde skønne. Der var derfor næppe Tvivl om, at Børnetallet, der skulde føres Tilsyn med, vilde blive 7—800 mere end i Øjeblikket. Naar der saa var krævet, at Fattigudvalgets Formand til enhver Tid skulde være Medlem af Tilsynsmyndigheden, kunde det nok være en Borgen for, at man vilde gaa frem paa en saadan Maade, at Tilsynet ikke blev ge-

nerende for nogen. Det foreliggende Forslag var sikkert saa billigt, som det kunde gøres. Paa Frederiksberg androg Udgiften til Tilsynet 12000 Kr. aarlig, altsaa betydelig mere end her. Taleren vilde derfor meget anbefale at vedtage Forslaget, som det foreligger.

Marius Geertsen havde sluttet sig til Pleje- og Børnehjemsforeningens Forslag udfra den Betragtning, at Foreningen, som hidtil havde forestaaet denne Sag, maatte have mest Kendskab til Forholdene. Udvalget havde drøftet Muligheden af at spare den ene af Damerne, men det oplystes, at de 4 hidtilværende vilde faa forøget Arbejde, og derefter blev der ca. 1000 Børn tilbage. Hvis disse skulde fordeles paa 2 nyansatte, fik de ca. 20 Besøg daglig, hvilket næppe kunde gøres under 6—7 Timer, og desuden vilde de faa noget Kontorarbejde. Men Udvalget havde været saa forsigtigt at faa et af sine Medlemmer ind i Tilsynsraadet, og de to Damer blev jo ikke ansat for Tid og Evighed, saa hvis det viste sig, at den ene kunde undværes, var der Raad derfor. Helt at undlade at ansætte nogen kunde man sikkert ikke, hvis Loven skulde følges. Taleren havde ikke noget imod, at Sagen gaar tilbage til Udvalget til ny Forhandling, men der vilde næppe i Øjeblikket kunne spares noget.

A. S n e u m pegede paa, at der undertiden skete Ulykker eller Forbrydelser overfor Smaabørn, der var sat i Pleje, og saa slog Kritikken ned paa Tilsynet; derfor burde man være varsom med at indskrænke dette for stærkt, saa det ikke blev forsvarligt og effektivt, idet der saa i paakommende Tilfælde kunde falde et tungt Ansvar paa Byraadet. Taleren vilde derfor takke Fattigudvalget, fordi det var kommet med den forelig-

gende Indstilling. Udvalget havde sikkert overvejet Sagen nøje, og naar der forelaa en eenstemmig Indstilling, burde man slutte sig dertil. Det var maaske nok rigtigt, at der skulde foretages en Sondring mellem Børnene, men det vilde blive et betydeligt Arbejde at foretage en saadan, og naar Udvalgets Formand havde givet Tilsagn om, at der vilde blive sparet, hvor man kunde, saa stoledes Taleren derpaa. Det var ikke nogen let Sag at udøve et saadant Tilsyn; Damerne maatte sætte sig ind i de enkelte Hjems Forhold, hvilket kunde tage lang Tid, og de burde ogsaa have en ordentlig Betaling for deres Arbejde.

Kjeld Sørensen bemærkede, at alle vist var enige om, at Tilsynet skal være saa godt som muligt. Men naar Udvalgets Formand var gaaet ind paa at overveje Sagen en Gang endnu, kunde man vel betragte dette som en 1. Behandling og saa tage den op senere.

M. Brammer havde i mange Aar haft et ret nøje Kendskab til Foreningens Arbejde, og Tilsynet maatte siges at have været fuldt forsvarligt og paalideligt, selv om Damerne maaske ikke var særlig overanstrengt af Arbejdet. Nu var Offentligheden blevet opskræmt af visse Begivenheder, hvor Tilsynet havde vist sig mindre effektivt, og det var vel Anledningen til Lovens Fremkomst. Hidtil havde Sundhedskommissionen ført det nødvendige sagkyndige Tilsyn, og det vilde være rigtigst, at det ogsaa blev saadan i Fremtiden; Fattigudvalget havde ikke særlig Kendskab til Sagen, og det var derfor uheldigt at gøre Udvalgets Formand til øverste Myndighed her. Byraadet var tilstrækkelig repræsenteret i Sundhedskommissionen, og Taleren vilde henstille, at dette Punkt udgaar af Forslaget.

P. Petersen syntes, at flere af Talerne fuldstændig vendte Forholdet paa Hovedet, naar de anbefalede at begynde med 2 Damer og saa eventuelt senere afskedige den ene af dem. Det var dog rigtigere at begynde med 1 og saa senere ansætte 1 mere, hvis der blev for meget Arbejde. Der var næppe nogen i Byraadet, som vilde lade det skorte paa Tilsyn, og de foreslaaede Lønninger kunde heller ikke siges at være for store. Taleren mente dog, at selv nok saa meget Tilsyn ikke var i Stand til at hindre Forbrydelser, saa det kunde næppe nogen paatage sig Ansvar for.

Marius Geertsen vilde til Dr. Brammer sige, at naar Sagen af Byraadet blev heuvist til Fattigudvalget, maatte Udvalget selvfølgelig behandle Sagen efter bedste Evne, og det havde man gjort ved at stille de foreslaaede Krav, bl a. at Fattigudvalgets Formand skal være Medlem af Tilsynsmyndigheden.

K. Moustén oplyste, at det beroede paa en Misforstaaelse, naar man fandt det givet, at 2 nye Damer absolut vilde være tilstrækkeligt. Skulde alle Børnene under Tilsyn, vilde der kræves 6, og 2 var det mindste Antal, som man overhovedet turde forsøge at begynde med, men man regnede med, at det blev nødvendigt at ansætte flere.

H. P. Christensen henstillede at overveje Spørgsmaalet lidt nærmere, særlig Forslaget om at ansætte 2 Oversygeplejersker, for det vilde let bevirke et daarligt Samarbejde, naar der skulde være en saadan Forskel paa Tilsynsdamerne. Det var vist klogest at stille Damerne lige, og naar det blev Kvinder med Kendskab til Børneopdragelse, var det vist unødvendigt at ausætte uddannede Sygeplejersker til 2400 Kr.

M. B r a m m e r indrømmede, at Fattigudvalget havde faaet overdraget af Byraadet at ordne Sagen, men derfor kunde Udvalget jo godt sige, at man fandt den hidtidige Ordning betryggende og anbefalede at vedblive dermed. Men denne Lov kunde ogsaa give Anledning til Ubehageligheder for nogle. Der fødtes mange Børn udenfor Ægteskab, som næppe trængte til Tilsyn; i saadanne Tilfælde maatte man være meget varsom med at gribe for stærkt ind i Forholdet, og man burde næppe have Fattigudvalgets Formand til at skønne derover. Det var derfor rigtigst at overlade Arbejdet til de samme som hidtil.

F o r m a n d e n kunde ikke indse, der var mere Fare ved, at der sad et Medlem af Fattigudvalget end af Sundhedskommissionen i Tilsynet. Byraadet havde Ansaret for den økonomiske Side af Sagen og maatte tage Ubehagelighederne, hvis Skatterne blev for store, medens Sundhedskommissionen intet Ansvar havde i den Retning.

A n d r. C h r i s t e n s e n var enig med Dr. Brammer i, at man maatte være meget forsigtig med Tilsyn, særlig paa Steder, hvor Barnet var hos Moderen eller hendes Slægt. Taleren vidste ikke, om Hr. Leonhard Hansen havde bedre Betingelser for at kunne læse Loven, men det var i hvert Fald rigtigt, at en stor Del af Tilsynet var fakultativt, idet Loven foreskrev, at det k u n d e ske, men ikke at det s k u l d e ske.

A. S n e u m havde ikke sagt, at et Tilsyn var en Garanti imod, at der skete Forbrydelser; men hvis der skete noget i den Retning, og Byraadet havde vægret sig ved at ansætte tilstrækkeligt Tilsyn, saa vilde Ansaret alligevel falde paa Byraadet.

M a r i u s G e e r t s e n bemærkede, at Udvalget

selvfølgelig ikke havde tænkt sig, at Udvalgets Formand skulde gaa omkring og udøve Tilsyn, men derimod være Medlem af Tilsynsmyndigheden for at kunne være medbestemmende, hvad det økonomiske angik.

S. P e t e r s e n tvivlede ikke om, at Dr. Brammers Udtalelser var dikteret af Omsorg for Børnene; men selvfølgelig skulde Udvalgets Formand ikke udøve Tilsyn, men derimod tiltræde Bestyrelsen og være medbestemmende der, og det maatte han dog lige saa godt kunne paatage sig som et Medlem af Sundhedskommissionen. Men naar Medlemmerne var betænkelige ved Udgiften, skulde Taleren gerne paa Udvalgets Vegne tage Sagen tilbage og forsøge ved en Forhandling med Foreningen, om Arbejdet kan udføres betryggende paa en billigere Maade.

L e o n h a r d H a n s e n oplyste, at naar Udvalget havde stillet den nævnte Betingelse, var det netop for at kunne vaage over, at der var Arbejde nok til Damerne; men selvfølgelig kunde det ogsaa have Betydning, at Udvalgets Formand blev medbestemmende i de Tilfælde, hvor der var Tale om Fritagelse for Tilsyn. Angaaende Spørgsmaalet om at kunne læse Loven, da maatte Taleren bestemt hævde, at der ifølge Loven skulde finde et almindeligt Tilsyn Sted, men at Tilsynsmyndigheden i enkelte Tilfælde kan fritage derfor.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

6. (J. Nr. 340—1923). **Andragende fra Omnibusejer N. Jensen om Tilladelse til Overdragelse af Ruten Skjød—Haldum—Sabro—Aarhus.**

Brolægningsudvalget har intet herimod at erindre. Bevilgedes.

7. (J. Nr. 594—1923). **Andragende fra »Kirkens**

**Korshær« om Bevilling til Etablering af gratis
Natteherberg i Frederiksgade Nr. 16.**

Udsattes.

8. (J. Nr. 1⁴¹—1923). **Andragende om Tilladelse til
Udstykning af Matr. Nr. 1973 a af Bygr.**

Anbefaledes.
